

Prima instanță, Judecătoria Edineț
Judecător: Gh. Birsan
Instanța de recurs, Curtea de Apel Bălți:
A. Gheorghieș, N. Chircu, V. Harmaniu
Instanța de revizuire, Curtea de Apel Bălți:
A. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderaș

dosarul nr. 2r-444/16

DECIZIE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală
Valentina Clevadî

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către societatea comercială „Nectar-Auriu” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea Svetlanei Ciornîi către Ministerul Agriculturii al Republicii Moldova și întreprinderea de stat „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” cu privire la încasarea restanței salariale și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către societatea comercială „Nectar-Auriu” societate cu răspundere limitată împotriva hotărîrii Judecătoriei Edineț din 27 martie 2013 și deciziei Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2013,

c o n s t a t ă

La 05 februarie 2013, Ciornîi Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Agriculturii al Republicii Moldova și ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” privind încasarea restanțelor salariale și repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Edineț din 27 martie 2013, au fost admise parțial cerințele înaintate de Ciornîi Svetlana și s-a dispus încasarea din contul ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” în beneficiul Svetlanei Ciornîi patru restanțe salariale în sumă de 30 572,38 lei și 8 000 cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat din contul ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” în beneficiul statului 1 017,17 lei cu titlu de taxa de stat. În rest cerințele reclamantei au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Ciornîi Svetlana, casată în parte hotărîrea Judecătoriei Edineț din 27 martie 2013, în partea ce ține de încasarea restanțelor salariale la salariul minim raportat pe țară pentru anii 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2009 în sumă de 29 499,25 lei și plata pentru vechimea în muncă în sumă de 3 000 lei și pronunțată o

nouă hotărîre în această parte de scoatere de pe rol a cererii. În rest hotărîrea a fost menținută.

La 01 septembrie 2015, SC „Nectar Auriu” SRL, succesorul în drepturi al ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” a depus cerere de revizuire împotriva hotărîrii Judecătoriai Edineț din 27 martie 2013 și deciziei Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2013, solicitînd admiterea cererii de revizuire, anularea hotărîrilor pronunțate în cauza dată, cu rejudecarea cauzei în fond.

Ulterior, la 30 septembrie 2015, SC „Nectar Auriu” SRL, invocînd aceleași temeuri, a mai depus o cerere de revizuire.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către SC „Nectar Auriu” SRL împotriva hotărîrii Judecătoriai Edineț din 27 martie 2013 și deciziei Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2013.

La 03 martie 2016, SC „Nectar Auriu” SRL a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În susținerea recursului recurentul SC „Nectar Auriu” SRL a invocat că instanța de judecată ierarhic inferioară eronat a interpretat prevederile art.450 lit.b) CPC, și nu au ținut cont de faptul că fondatori ai SC „Nectar Auriu” SRL sunt două persoane Gonciar Claudia și Gonciar Alexei, ultimul nefiind antrenat în proces, dar suma acumulată urmează a fi achitată de ambii. Suține că instanța nu a ținut cont de vina Svetlanei Ciornîi, care nu a efectuat auditul activității contabile a ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” conform contractului nr.02 din 19 ianuarie 2015 cu „Audit Concret” SA și nu a transmis cărțile contabile, documente primare, fapt care a îngreunat stabilirea obiectivă a datelor restanțelor salariale.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016 a fost expediată în adresa părților, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f.d.132, Vol.II), și recepționată de către recurent, potrivit avizului de recepționare la data de 19 februarie 2016 (f.d.135, Vol.II).

În circumstanțele relevate recursul declarat de către SC „Nectar Auriu” SRL se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 15 aprilie 2016, în adresa intimătei Ciornîi Svetlana a fost expediată copia recursului declarat de către SC „Nectar Auriu” SRL cu înștiințarea depunerii referinței.

La 19 mai 2016, Ciornîi Svetlana a depus referință la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și a solicitat respingerea lui cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată.

Prin prisma art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiurile de revizuire invocate, motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Din materialele cauzei rezultă că recurentul își exprimă dezacordul cu soluția instanței prin care a fost respinsă cererea sa de revizuire, considerînd că încheierea este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de revizuire a neglijat argumentele invocate în cererea de revizuire.

În acest sens, Colegiul menționează că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care țin de fondul cauzei și sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția care va fi adoptată. Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Astfel, în cererea de revizuire revizuentul a invocat temeiurile prevăzute la art. 449 lit. a) și b) CPC, iar Curtea de Apel Chișinău, care a fost sesizată cu judecarea acestei cereri, le-a respins pe motiv că argumentele invocate nu se încadrează în aceste temeiuri.

Potrivit art.449 lit.a) CPC, revizuirea se declară în cazul în care s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă.

Colegiul constată că, la caz nu a fost prezentată o sentință penală irevocabilă, care să confirme comiterea unei infracțiuni în legătură cu pricina care se judecă și care se pretinde a servi drept temei de revizuire. Or, prin sentința din 08 octombrie 2014, Ciornîi Svetlana a fost atrasă la răspundere administrativă, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) CP, și anume, falsificarea datelor din tabelul de pontaj ce țin de orele lucrate de Ciornîi Anatolie, sentință care nu are nici o tangență cu pricina care se judecă.

Prin urmare, instanța de revizuire corect a conchis că argumentul ce vizează sentința emisă în dosarul penal de învinuire a Svetlanei Ciornîi în falsificarea de acte, nu constituie temei de revizuire în baza art.449 lit. a) CPC.

În ceea ce ține de temeiul invocat de revizuire prevăzut la art.449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Norma legală (art. 449 lit. b) CPC) vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizurii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și, deci, sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, instanța de revizuire corect a concluzionat că argumentele invocate de SC „Nectar Auriu” SRL nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC.

În acest sens, Colegiul constată că cererea de revizuire înaintată de SC „Nectar Auriu” SRL, reprezintă mai degrabă un recurs deghizat, pentru a obține rejudecarea cauzei, ceea ce este inadmisibil și prin practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Concomitent, se evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449 – 453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor

Omului că, o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu c. României, hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roșca c. Moldovei, hotărîrea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Astfel, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, și avînd în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către SC „Nectar Auriu” SRL, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului speța Popov (2) c. Moldovei din 06 decembrie 2005, definitivă din 06 martie 2006.

De altfel, corect a reținut Curtea de Apel Bălți și faptul că cererea de revizuire este depusă și în afara termenului de declarare a revizuirii, în acest sens just fiind reținute dispozițiile art. 450 CPC, care prevăd că cerere de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art.449 lit. b). Or, art. 111 alin. (3) CPC direct indică că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui, pe cînd revizuentul susține că a luat cunoștință cu actele contabile la

data de 30 iunie 2015, afirmația care fiind una abstractă, lipsită de elemente concrete.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către SC „Nectar Auriu” SRL și a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către societatea comercială „Nectar-Auriu” societate cu răspundere limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2016, în pricina civilă la cererea Svetlanei Ciornîi către Ministerul Agriculturii al Republicii Moldova și întreprinderea de stat „Sovhozul Apicol de Reproducție Nectar” cu privire la încasarea restanței salariale și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioala

Valentina Clevadi